

У пошані  
до піонерів -  
лицем  
до молоді!

# СВОБОДА

## UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:  
"Svoboda", 81-83 Grand St.  
Jersey City, N.J. 07308  
424-0237  
424-0807  
УНСоюз: 435-8740  
Тел. з Нью-Йорку:  
ВАРЧ 74125  
УНСоюз: ВАРЧ 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 51. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го БЕРЕЗНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 18, 1970 No. 51. VOL. LXXVII.

### КОРОТКІ ВІСТІ

Віторок, 17 березня 1970

#### В АМЕРИЦІ

**УРАД ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА ДОМАГАЄТЬСЯ**, щоб збільшити бюджет на фінансовий рік, який закінчиться 30-го червня ц. р., бо сквалений бюджет у висоті 195.7 білліона доларів замалий і не вистачить на покриття всіх витрат федерального Уряду. Директор Бюджетового Бюро Роберт П. Мейо вислав листи до спікера Палати Репрезентів Джона Менкормена і віце-президента Спіра Елліса, в яких пропонує збільшити бюджет на 3.2 білліона доларів — до 198.9 білліона доларів. Одночасно директор Мейо просить Конгрес змінити свої рішення в справі видатків на такі, "неконтрольовані" видатки, як пенсії соціального забезпечення, витрати на ветеранів та на контракти, заключені в давніших роках.

**В БОСТОНІ, МАСАЧУСЕТС, ВІДКРИТО** двомовну школу, до якої ходять європейські діти, які не хотіли ходити до англійської школи, або які не робили жадних поступків у навчанні в англійській школі. Цю школу зорганізовано на домагання Шкільного Комітету в порозумінні з освітньою лабораторією на федеральні кошти. Цю програму здійснюється в дуї президента Ніксона, який домагається продуктивнішого і послідовнішого зближення школи до учнів. Минулого року зі всіх 7,800 порторіканських дітей у віці від 6-ох до 19-ох років не ходили до шкіл, а решта дітей порторіканського походження майже нічого не навчилася з навчання в англійських школах.

**УРАД СТАРАЄТЬСЯ СПОНУКАТИ** провідних бізнесменів до того, щоб вони посередньо допомагали будівельному проєкту. Урад має такий план: 1) Бізнесмени й фізичні корпорації викладали б свої капітали не в моргеджі, але в бонді, які були б загарантовані урядовими агентствами. 2) Ці інвестиції корпорацій не йшли б із їхніх фондів, бо корпорації мали б заохотити керівників пенсійних робітничих фондів, щоб частину цих фондів вклали в бонді, які скріплювали б будівельний проєкт. Досі і проводи корпорацій і директори банків, в яких зберігаються пенсійні фонди робітничих спілок — не виявили своєї згоди на повільний урядовий план.

**РОЗКОПИ НА ВЕРШОК ГОРИ АЛБАН** в південному Мексикі виявляють, що винищування природних ресурсів спричинило упадок високої цивілізації в тому районі, яка розквітла була коло 1300 року, ще перед епоєю Колумба, який відкрив Америку двісті років пізніше. Початки цієї писаної цивілізації сягають 6 і 7-го тисяч років після народження Христа, а її вершок був коло 1300 року. Науковці гадають, що винищення лісів та засівання тієї самої зернової культури спричинили те, що земля не могла прокормити людей, які там жили. Як відомо, президент Ніксон закликає зберігати природні ресурси: чисту воду й повітря та ліси, щоб американці могли жити в здорових умовах.

**250 ЛІБЕРАЛЬНИХ РЕСПУБЛІКАНЦІВ** на триденній конференції у Вашингтоні, Д. К. домагалися, щоб Урад президента Ніксона вів ліберальнішу політику у відношенні до негрів. Ці поступові й ліберальні республіканці домагаються, щоб Ніксон не підтримував номінації на суддю Найвищого Суду Гарольда Карсвелла та не йшов на жадні компроміси в справі законопроєкту про виборчі права і про об'єднання шкіл для чорних і білих учнів. Цю конференцію скликав сенатор республіканець ліберального крила Роберт В. Пеквуд із Ореґону.

#### У СВІТІ

**НА СВІТОВІЙ ВИСТАВЦІ В ТОКІО** американський дизайн є одним із найкращих, а в ньому найбільшою attrакцією є навеликий камінь, привезений із Місяця астронавтами з "Аполло 12". Довга черга людей, що стоять перед тим камінцем, створює трудну проблему для впорядкування Світової виставки в Токио триватиме до 13 вересня ц. р. Щоб покрити її кошти треба, щоб найменше пів мільярда людей відвідало її. Одною з attrакцій виставки є тисячі молодих японських красунь, які грають роллю господинь, інформаторок і провідниць.

**СОВЕТИ ПОГОДИЛИСЯ** вислати свою делегацію, 14-16 осіб, на публічну дискусію в Нью Йорку, яка відбуватиметься в святні ц. р. заходами Фондації "Фонду для миру", приватної організації, що діє у співпраці з Державним Департаментом. Головами того панелю з американської сторони будуть кол. заступник державного секретаря й кол. амбасадор в ОН, Джордж Болл, та президент однієї з великих левушеских компаній Н. І. Гелай. Американські учасниками панелю будуть колишні члени американського дипломатичного корпусу чи колишні високі урядовці.

**ЗСА ПРОДОВЖИЛИ** договір з Грецією щодо випищення й шістьох воєнних кораблів — п'ятьох вичищених і одного підводного човна, без уваги на те, що, зрештою, Греція заволоділа тимчасове ембарго на виїз зброї до Греції для задоволення свого недоволення з тамтешнього правого військового режиму.

**У ЕРЮСЕЛІМІ ВІЯВЛЕНО** підслухові апарати в центрі Європейської Економічної Спільноти, в якій працюють коло 6,000 представників шістьох західно-європейських членських держав. Не відомо, чи ведеться підслухування у тієї централі найбільшої західно-європейської економічної організації, щоб охороняти її проти ворожого шпигунства, чи той підслухування використовується ворожими шпигунами. Провідка бельгійська і французька преса знала з цього приводу великий шум.

**НА СОВЕТСЬКІЙ БІЛОРУСІ ЗАКІНЧЕНО** в минулу п'ятницю 4-денні військові маневри, в яких брали участь сотні тисяч змоторизовані війська та летунство. На закінчення маневрів відбулася в Мінську військова парада, яку провів з трибуни маршал Андрій Гречко, перший секретар компартії СРСР Леонід Брежнєв, білоруські комуністичні провідники й гості з комуністичних країн. Маршал Гречко промовляв воїм, що вони виявили великі прикмети у важких атмосферичних і теренових умовах військових маневрів, щоб знову лаятися проти американських "імперіалістів" і західно-німецьких "реваншистів". **ІЗРАЇЛЬЦІ ПЕРЕВІЛИ** рейд за 55 миль глиби території Сирії і знищили електричні проводи біля містечка Кусейф за 20 миль на північ від столиці Сирії, Дамаску. Сирійські воїни брали участь в тому рейді і як вони туди потрапили — нічого не сказано в офіційних комунікатах. Ізраїльські воїни висадили динаміт високу на 80 стій заміну леву, яка становила сполучу електричних проводів між Дамаском і північною частиною Сирії.

### Перепис 1970 року обійме всіх, хто живе в ЗСА

Бюро Перепису, агенція Департаменту Комерції ЗСА оповіщає, що кожна особа, яка живе в Зєднаних Штатах, незалежно від її державної приналежності, буде охоплена переписом 1970 р.

Згідно з Конституцією ЗСА переписи треба проводити кожні 10 років, і їх регулярно проводили, починаючи від 1790 року. Наслідки перепису використовуються для визначення представників від кожного штату до Конгресу, а також для статистичних ліній урядів. Ті наслідки використовують також для того, щоб правильно розподіляти кілька білліонів доларів шороку Федеральних фондів для допомоги школам, для створення умов до zatrudнення безробітних та допомоги охорони здоров'я та до здоров'я.

Перепис показує, скільки людей кожної етнічної групи живуть у ЗСА взагалі, а також у кожному штаті та місті окремо.

### Департамент Оборони проти скасування обов'язкової військової служби

Вашингтон. — Департамент Оборони виступає проти рекомендації окремої Президентської Комісії, яка до раджує Президенту, щоб з днем 1-го липня 1971-го року скасував обов'язкову військову службу і щоб майже негайно збільшила на 50 відсотків платню рекрутам. Пентагон не має нічого проти того, щоб армія добровільно заступила теперішню рекрутцію армію, але військовики планують, щоб армію добровольців здійснювати ступенно, а не нагло, бо тоді при теперішній війні в В'єтнамі може прийти до того, що не буде такої сильної армії, яка потрібна для оборони ЗСА, бо число добровільців буде змале, а обов'язкову військову службу буде скасовано. Секретар оборони Мелвін Р. Роджерс каже, що замість скасування обов'язкової військової служби треба довести до того, щоб взагалі не треба було покликувати рекрутів, бо задовільне було б число добровільців і всіх чотирьох родів зброї.

### Президент внесе законопроєкт про більшу безпеку для голов чужих держав

Вашингтон. — З Білого Дому повідомляють, що президент Ніксон турбується тим, що американські демонстранти своєю поведінкою в Чикаго образили були французького президента Помпіду, і тому Президент планує внести законопроєкт, який дозволяв би урядовцям безпеки певніше охороняти голов чужих держав та їх прем'єрів і міністрів. Немає подробиць про те, як звучатиме внесок Президента, але сподіваються, що він домагатиметься, щоб агенти Секретної Служби мали повноваження охороняти і закордонних достоянників. Директор Секретної Служби Джеймс Дж. Ровні, зізнаючись в Сенатській Підкомісії, що в Сенатській Підкомісії вивчили, що вломники вдерлися були до приміщення тимчасових Білих Домів і Сан Клементе в Каліфорнії та Кі Бейкер в Флориді, але агенти Секретної Служби не могли їх заарештувати, бо нема на це відповідного закону. Директор Ровні домагається, щоб Конгрес схвалив відповідний закон охорону тимчасових приміщень, в яких перебувають Президенти ЗСА.

### Окрема Комісія стверджує, що немає координації в опії Уряду над здоров'ям

Вашингтон. — Підкомісія в справі реорганізації Уряду пропонує звіт своїй праці, в якому стверджує, що федеральний Урад витрачає щороку 20 білліонів доларів на опіку над здоров'ям, але ця опіка відбувається так не скоординовано, що велика частина фондів пропадає внаслідок роз'єднання дій, бо аж 24 різні департаменти й агенції займаються опікою над здоров'ям американських громадян. Внаслідок такого браку координації допомога Уряду менша ніж повинна б бути, і кошти цілі допомагати занадто великі не тільки для Уряду, але і для приватних осіб. Комісія звертає увагу, що навіть такі високі урядовці, як д-р Роджер О. Егберґ із Департаменту Здоров'я, Освіти і Публічної Опіки, мас контролю тільки над 22 відсотками бюджету свого Департаменту, а решту бюджету контролюють інші урядовці. Головою цієї Підкомісії є колишній секретар Департаменту Здоров'я, Освіти і Публічної Опіки сенатор Абрагам А. Рібікоф.

### Кетлін Вілкерсон і Реп Бравн не явилися в суді на переслухання

Чикаго. — В кримінальному суді в Чикаго не явилися свідки 25-річна Кетлін Вілкерсон і 26-річна Кетлін Ваддін, які ніхто не знає, де вони знаходяться. Їх мали судити за демонстрації в цьому місті. Вони обидві втекли з того дому в Нью Йорку при західній 11 вулиці, в якому 6 березня була експлозія в пивниці, і в якому пізніше знайдено три трупи та велику кількість вибухового матеріалу. Суддя в Чикаго зарядив конфіскацію навіцій пивниці Вілкерсон і панни Бравн та їх заарештування. Ніхто не знає, де вони перебувають після експлозії в Нью Йорку. Цей дім, що в ньому була експлозія, мають розібрати з двома єврейськими домами. — В Бел Ер в Массачусетсе не явився на судову розправу провідник скрайнімих негрівських лівих націоналістів — Реп Бравн, і суддя відклада розправу на цілий тиждень. Бравн мають судити за підпад і за заворушення. Він перебуває на волі за кавцією 10,000 доларів.

### АВТОМАГІСТРАЛЯ ЧИСЛО 13 В ЛЯОСІ



Воїни із стежі королівських військ обернули рух на автомагістралі число 13, що є головним комунікаційним шляхом між північчю й півднем Ляосу. Використовують цю автомагістралу північно-в'єтнамські комуністи для перевезу своїх підкріплень до Південного В'єтнаму.

### ЗСА не планують висилати військ до Ляосу

Вашингтон. — З'єднані Штати Америки під попу не мають в плані вислати свої війська до Ляосу навіть на випадок, який ту країну намагалися окупувати комуністи — заповнені державний секретар Вільям П. Роджерс Сенатській Комісії закордонних справ. Державний Секретар говорив про бові сухопутні з'єднання, кажучи, що коли б виник план чи потреба їх вислати до Ляосу, то Урад старався б дістати наперед апробату Конгресу. Роджерс сказав свою заяву на тасмних нарадах Комісії ще 3-го березня і його твердження чойно пер проголосив голова Комісії, сенатор Фулбрайт, маючи без порозуміння з Державним Департаментом. Подібні заяви сказав уже раніше президент Ніксон та інші члени його Уряду, але державний секретар Роджерс цю заяву поширив ствердивши виразно, що Америка не думає ангажувати свої війська в новій війні в Ляосі навіть на випадок комуністичної інвазії.

### Населення Камбоджі вимагає виведення військ Північного В'єтнаму і В'єтконгу з її території

Пномпент. Камбоджа. — В їх спричинили камбоджеської час, як у якомусь застерченому місці відбувалися іереговори уряду Камбоджі і представників В'єтконгу і Північного В'єтнаму в справі присутності їхніх військових з'єднань на території цієї нейтральної країни. У Пномпенті відбулися в понеділок 16 березня багаточисельні протикомуністичні демонстрації населення. В демонстрації брали участь тисячі ювілейників, студентів і молоді і відбувалися вони перед будинком Національного З'єднання. Демонстранти вимагали негайного виведення всіх чужоземних комуністичних військ із території Камбоджі. Переговори між представниками Камбоджі і Північного В'єтнаму та В'єтконгу тривали три години. У відповідь на поставлені комуністами вимоги, щоб їхні збройні з'єднання покинули чужою територію Камбоджі, комуністи домагалися, щоб Камбоджа заплатила їм відшкодування за шкоди в будинках їхніх амбасад, що повинна б бути, і кошти цілі допомагати занадто великі не тільки для Уряду, але і для приватних осіб. Комісія звертає увагу, що навіть такі високі урядовці, як д-р Роджер О. Егберґ із Департаменту Здоров'я, Освіти і Публічної Опіки, мас контролю тільки над 22 відсотками бюджету свого Департаменту, а решту бюджету контролюють інші урядовці. Головою цієї Підкомісії є колишній секретар Департаменту Здоров'я, Освіти і Публічної Опіки сенатор Абрагам А. Рібікоф.

### У Вашингтоні відбувся Маніфестаційний Пластовий Шевченківський Апел

Філадельфія, Па. (О.Л-ий). — Заплановано ще в січні пластовою стрічною поблизу станиць перед пам'ятником Тарасові Шевченкові у Вашингтоні відідали пластуни з Філадельфії і Балтимору поклін Кобзареві України в неділю 15-го березня ц.р. Після вислухання св. Літургії 111 членів Філадельфійського пластового новатства і юнацтва під проводом виховників і Станічної Старшини, приїхали трьома автобусами до Вашингтону, де разом із зібраним пластуном із Балтимору і Вашингтону відбули перед пам'ятником Кобзаря спільний Пластовий Шевченківський Апел. Після звітів з пластового гимну молоді зложила вінок біля пам'ятника Пророкові України у Вашингтоні і уродженцю Філадельфії "Заповіт". Голова Головної Пластової Ради пласту сен. д-р Юрій Старосольський в короткій святковій відозві вказав пластовій молоді на життєвий змаг Т. Шевченка, що з малого пастуха став генієм і пророком — Кобзарем України. Після двох декляцій відбулась церемонія іменування візріцього пластового юнака Романа Проциха із Філадельфії пласту-і юнацтва під проводом виховників і Станічної Старшини, приїхали трьома автобусами до Вашингтону, де разом із зібраним пластуном із Балтимору і Вашингтону відбули перед пам'ятником Кобзаря спільний Пластовий Шевченківський Апел.

### "КАНАДІЙСЬКА РАДА" ПРИЗНАЛА ЗНАЧНУ ДОТАЦІЮ НА СТАТИСТИЧНІ ДОСЛІДИ УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Оттава. Група українських науковців у Оттаві, яку очолює професор історії Оттавського університету сенатор д-р Павло Юзик, одержала від Канадської Ради (Наукової) Ради (Канада Кавніл) фінансову допомогу на статистичні досліді і приготування праці п. з. "Українці в Канаді, 1891-1971 — Статистичний Збірник".

За стараннями сенатора Павла Юзика, "Канадська Рада" признала фінансову допомогу на 1970 рік в сумі \$14,500 на покриття фінансових коштів. Фінансову господарку дослідів дуже прихильно і радо відступив до їх диспозиції умебльовану домішку та потрібне приладдя, як: писарську машину, калькулятор й ін. Національна Бібліотека дала до їх користування дві кімнати. Відповідальність перед університетськими і державними властями за виконання праці й за фінансову господарку згодився перебрати на себе сенатор П. Юзик, автор історії українців Манітоби (1953) та "Короткої історії українців Канади (1967)", в мовах англійської, французької та української. Статистичні праці розглядалися на три роки. "Канадська Рада" одобрива відгальний дослідний проєкт у сумі біля \$50,000. Остаточна редакція і підготовка до друку передбачена після 1973 р., коли можна буде вже використати висліді загального перепису населення Канади в 1971 р. План систематичних дослідів статистики українців у Канаді, який зродився в Оттавському Осередку НТШ, має за собою кількітатно історію. В 1967 р. в часі святкування 100-річчя Конфедерації Канади, член Осередку д-р Влас Даркович, опрацював проєкт статистичних дослідів. Цей проєкт згодом основно передискутовано і схвалено та намічено керівників окремих відділів. Працю розпочали в 1968 р. Тому, що завершення проєкту вимагало поважного вкладу фондів, рішено в 1969 р. внести аплікацію до "Канадської Ради", яка остаточно одобрива проєкт. Теперішній організаційний стан статистично-дослідної групи представляється так: директор — сенатор проф. (Закінчення на стор. 3-ій)

### Д-р М. Марунчак очолив Канадійську Крайову Рад Громадських Організацій за Патріархат УКЦеркви

Вінніпег. Виконуючи повноваження Винищезкої Конференції представників Рад Громадських Організацій за Патріархат Української Католицької Церкви з дня 15 вересня 1969 р. та нарад в тодишніх Радах з листопада і грудня згаданого року, як теж листової вимини думок з послідовними Радами та остаточно узгоджені в часі Торонтонської Конференції з дня 7 і 8 березня ц.р. Краєва Канадійська Рада Громадських Організацій за Патріархат Української Католицької Церкви офіційно виступила в такому складі: Президія: д-р Михайло Марунчак — голова, д-р Юліан Пелех (Торонто), п-і Анна Заран (Саскатун) і мгр. Роман Остапівський (Едмонтон) — заступники, д-р Борис Білаш (Вінніпег) і Ярослав Біляк (Торонто) — секретарі. Члени Краєвої Ради: о. протопресвітер Юрій Ковальський, о. д-р Степан Гарванко, о. Володимир Тарнавський, Ів. Новосад, проф. Роман Брикович, Михайло Чипчак, Григорій Порохонич, Микола Зварич, Зенон Крудук, мгр. Василь Верига, д-р Микола Кушпет, Андрій Глиницький, інж. Василь Кудач, згідно зі статутом Краєвої Канадійської Ради цей склад Президії та членів Краєвої Ради буде поповнений представниками тих рад, які будуть створені в майбутньому. Поповнення Краєвої Канадійської Ради, як теж її зміни, будуть своєчасно запропановані до загального з'їзду.

### В ЛМКлюбі в Нью Йорку вшановано пам'ять Миколи Шлемкевича

Нью Йорк. — З ініціативи Литературно-Мистецького Клубу в Нью Йорку відбувся там 13 березня ц.р. вечір, присвячений видатному українському вченому, публіцистові й політичному діячеві Миколі Шлемкевичу, який помер 14 лютого 1966 року. Голова ЛМКлюбу Борис Ржепецький підкреслює у вступному слові, що Микола Шлемкевич був важливим прилепцем ЛМКлюбу, брав активну участь в його ЛМЯрмарках і виступав з доповідями на терені ЛМКлюбу. Д-р Кость Панківський дав огляд життя і діяльності Миколи Шлемкевича, звернувши особливу увагу на всебічність його таланту й освіти: філософ, педагог з науки, людина з великим громадянським нервом і політичним темпераментом, видатний публіцист. Свої твердження доповідач ілюстрував цитатами з творів М. Шлемкевича. Він накреслює його життєвий шлях в Україні, на еміграції в Німеччині і в Америці. Пригадав його участь у першому уряді УНР за кордоном під головуванням пок. Ісаака Мазепи, і висловив всі його твори, що вийшли окремими книжками. — Наступний доповідач, ред. Я. Заремба, дав сповнений обштим сантентомом, жмуть споминів з часу свого знайомства і приятельства з

### ДОПОВІДЬ Д-РА І. КОЗАКА У ВІСНОВОМУ ІНСТИТУТІ НТШ

Нью Йорк. — Український Військовий-Історичний Інститут при НТШ влаштував в суботу 21 березня ц.р. о 10-й годині вечора — чергову Наукову Конференцію. Підкреслює директор Інституту сот. З. Стефанів, а доповідь на тему "Організація етапу Української Галицької Армії" виколовист сот. д-р І. Козак. Доповідь є призначена для ширшого загалу громадськості.

## СВОБОДА SVOBODA

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$18.00; six months \$9.50; three months \$5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мають відповідати станом редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

## Реторика Комісії і бомби

Деякі коментатори останньої серії бомбових замахів — в Нью-Йорку, в Сан-Франциско у Каліфорнії, у Дорчестері в Массачусетсі, ба навіть у Сіатлі в стейті Вашингтон, — твердять, що ті події спонукають Уряд і Конгрес покласти до життя окрему Комісію для розгляду причин, винуватців та способів поборювання бомбового терору. Але це не була б перша Комісія, покликувана спеціально задля розгляду явища насильства в Америці.

Ось так, після вуличних муринських заворушень, в Нью-Йорку і Дітроїті, які мали ознаки революції з людськими жертвами і багатомільйонними втратами, в липні 1967 р. президент Л. Б. Джонсон покликав був Крайову дорадчу комісію для справ громадських заворушень, під головуванням ілюмінатського губернатора Отто Кернера. Та Комісія у своїх висновках додала солов'ячу причину лиха в іншуваних „двох сепаратних суспільствах“, білого й чорного, з нерівними правами. Через кілька місяців після проголошення тією Комісією широкого звідомлення, після виступу у червні 1968 р. сенатора Роберта Кеннеді, през. Л. Б. Джонсон покликав Комісію під головуванням кол. президента Джона Гопкінса університету, д-ра Мілтона Айзенгавера. Та Комісія проголосила своє звідомлення вже за урядування Річарда Ніксона. Але рекомендації обох цих Комісій залишилися насправді архівними документами з багатьма гарними теоретичними фразами, дарма що обидва названі вгорі президенти у своїх публічних виступах назагал поговорили про звідомлення Комісії.

Не треба було довгих і коштовних студій, щоб знати, що джерелом заворушень в Америці були і є великі розбіжності між життєвими умовами окремих рас і верств, скупчення халуничих ділянок, бідність, хвороби й безробіття. До расової ненависті, створеної сторіччями расовою нерівністю, приєднався згодом промисловий злочин — наркотики. Але Комісії Кернера і Айзенгавера, хоч признавали потребу швидкого діяння судового апарату й суворих засудів супроти винуватців, все ж кляли натиск на перевищення потенційних злочинців. На обидві Комісії мав вплив американський лібералізм, що його прагматично в законності у „свободі, яку символізує й осягає Конституція“.

Тому обидві ці Комісії залишали на боці чинник, який тепер, на тлі судових процесів проти білих і чорних екстремістів у Чикаго й Нью-Йорку і на тлі згаданої на вступі серії бомбових атак, виступає на перше місце: злочинний чинник, який є найбільшим ворогом Америки й американського демократичного устрою. Можна з певністю йти у заклад, що злочинцями є червоні з тої чи іншої комуністичної групи, може кубинської, може югославської, — хто знає? Червоні мають внутрішні суперечки щодо різних дтм, але не щодо потреби, яку вони визнають: зруйнувати американський капіталізм, — лише у своєму редакційному коментарі популярний нью-йоркський „Дейлі Ньюс“ з 13 ц. м. вимагає конкретно, щоб Конгрес проголосив насильницьке знищення добра за федеральний злочин, за який карастся смертю.

До свідомості американських законодавців, суддів і адміністраторів ще не дійшла правда, що толерантність, ласимість, демократизм, вибачливість і т. п. шляхетні прикмети демократії не переконують комуністів та їхніх духовних помічників, анархістів і нігілістів. Лібералізм, який переслідує вся американська система і вся атмосфера в ЗСА, довів тільки до того, що білі й чорні екстремісти, які д-р Айзенгавер знайшовся демонструвати свої погляди і цілі піднесеним вогню п'ястками, тепер уже одверто проповідують революцію. У минулий четвер в Нью-Йоркському міському коледжі 32-річний Джеррі Рубін, один із чикагських „чорних пантер“, який знаходиться на волі за кавцією 25.000 дол., у промові до 1.000 молоді, за яку дістав 500 дол., нахвалився, що він і його кумпані в Чикаго планують стараліся, щоб вся американська судова система „дістала серцеву атаку“, а інший промовець 21-річний музикант Афіні Шеймур, закликав просто: „беріть револьвер, беріть базуку і робіть, щоб сприяти революції“.

Годі зрозуміти, чому американська влада дозволяє так брутально використовувати Конституцію задля її загибелі. Чим довше триватиме такий стан — тим трудніше буде приборкати „революціонерів“, — чим скоріше влада перестане тлєрувати ту злочинну пропаганду і злочинну роботу — тим краще для Америки й цілого людства.

## РОКОВИНИ ТОМАША МАСАРИКА

Мюнхен. — Емігранти — чехи й словаки — в різних країнах світу та людність Чехо-Словаччини під російською окупацією 7-го березня загадували дату народження свого найвизначнішого політика — філософа Томаса Масарика.

Народився Томаш Масарик 120 років тому в родині селянина — словака. Мати була чешка. Синів вбогого хлібороба почастило здобути середню й університетську освіту. Він заробляв деякий час на життя як домашній учитель у німецьких аристократичних родинах. У Відні почав університетську кар'єру і пізніше був професором чеського університету в Празі. Викладав філософію та соціологію.

З молодих літ Масарик почав вивчати політичний устрій і суспільне життя царської Росії. Перед першою світовою війною вийшла його велика праця „Росія й Європа“ (перевидана 1930 р. в Празі, 2 томи). Це — картина політичних ідей російської інтелігенції. Масарик показав політичну й культурну відсталість Росії, і це перед революцією 1917 року попитів диктаторської тенденції серед російських революціонерів, небезпечні для демократичного розвитку.

Його критика філософії Маркса в праці, що вийшла на початку XX стол., німецькою мовою, й досі залишається найбільшою аналізою юрксизму.

Наукову й політичну активність „непідкупність“ поклали Масарик не раз у своєму житті. Він науково доказав фальшивість так званого „Краледворського р у копилу“, що був довгий час „національною святістю“ для чеських патріотів, бо в тому укупилі була подана нібито тавна легендарна історія чеського народу. В дійсності це була фальшивка чеського славіста Ганки, якого загусу м. ін. Шевченко в своєму „Посланні“.

Масарик відважно виступав також проти легенди про т. зв. „дипломатичну вбивство“, приписувану жидом, і мав у своїй кампанії успіх.

Масарик стояв на чолі невеликої партії „реалістів“ і був членом австрійського парламенту в Відні.

Перед війною 1914 р. Масарик обстоював план перетворення Австро-Угорщини на федерацію вільних народів. Його учень Едуард Бенеш видав перед війною книгу — проект федералізації Австрії. То була давня ідея, яку проповідував ще чеський історик Палацкый в брошурі „Ідея Австрійської держави“. Палацкый висловлює переконання, що Австрія потрібна малим слов'янським народам, бо без Австрії ці народи стали б жертвами Росії або Німеччини.

Він 1914 р. що й легко важко почав австрійський уряд зміни настрою Масарика. В промові з іншими чеськими патріотами він виступив вихідати за кордон, щоб там ширити ідею незалежної держави чехів і словаків. На поміч прийшла численна еміграція — чеська й

словацька, особливо в Америці. Помічниками Масарика були Едуард Бенеш і Мілош Штефанік у Парижі. З Бенеша був добрий журналіст, Штефанік (словак) був відомий у французьких колах як видатний астроном, історик Ернест Дені, француз — автор „Історії чеської самостійності“, помагав Масарикові Національній Раді на чужині діяти до рішальних політичних чинників Франції. Уже 1915 р. вийшла в Парижі книжка Бенеша французькою мовою „Зруйнувати Угорщину“. Були членами масонських лож, Масарик і Бенеш мали персональний контакт з визначними політичними діячами Америки (през. Вільсон), Англії (В. Стід, Р. Сетон-Ватсон), Франції і ін.

В царській Росії Чехо-Словацька Національна Рада не мала прихильників в урядових колах. Проти Масарика виступали ко й сервітанні чеські політики, які мріяли, що Росія у війні переможе, і один із князів царського роду сяде на троні чеських королів у Празі.

Масарик був за республіканський устрій. Він не мав ніяких ліній щодо „визвольників“ із Росії. Царський уряд ставився неприхильно до творення чехо-словацьких легіонів із полонених австрійської армії в Росії, бо то була „ізмєна“ австрійському монарху.

Тільки після укладу царського режиму в березні 1917 р. міг Масарик поїхати в Росію і почати організацію чехо-словацьких легіонів. В цій акції він мав допомогу уряду Української Народної Республіки, який ставився прихильно до організації легіонів на території України. Про це згадує Масарик у своїй книзі „Світова революція“.

Міністр У Н Р республіки Ол. Шульгин загадував, що Масарик, будучи в Києві, розумів трагічну ситуацію України, що була між двома імперіалізмами — російським і німецьким. Хоч Масарик склав протест у Києві проти заміщення уряду УНР з Німеччиною та Австрією, але він не вважав, що то був ворожий акт супроти чехів і словаків.

Австрійський міністр Черні назвав у Віденському парламенті Масарика „убогим, жалюгідним“, однак перемога західних великодержав над Німеччиною та Австрією — Угорщиною уможливила створення незалежної Чехо-Словаччини в жовтні 1918 р. Масарик вернувся в рідний край і був обраний президентом республіки. Закарпатські українські емігранти в Америці підписали умузу в Чехо-Словацькому Національному Раді на чужині, що ця українська („руська“) область творитиме автономну частину Чехо-Словаччини.

У чехів і словаків були в той час великі надії на перемогу демократії на Сході, і вони вважали, що до великої держави держави Росії буде належати також українська Закарпаття; мовляв, — це „депозит“ в руках уряду Чехо-Словаччини

я — в дорозі конкурсу — дирекції державної гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі, вийшов з Львова і лише на святі прийняли ми в дружину до родичів у Львові. І тоді стрічали ми з родиною панство Пахучевич. Роман Пахучевич, завжди вічно усміхнений, модерно одягнений, спокійний у ході, пильний у студії, — осягнув у 1934 р. диплом інженера на львівській політехніці, а рік опісля одружився. А знайшов собі жінку у тім самім селі, звідки і його мати походила. Одружився з молоденькою донькою парона Огладенка, повіт Радехів, — о. Березинський — Наталією.

Отже, Березинський був мені особисто знайомий, як і знайомий мого тестя — о. д-ра Йосифа Застириця, а син о. Березинського — Юрко був нашим учнем в Академічній гімназії; батько не раз приходив до школи до вчителів, як син справується, як учиться. Я був навіть два роки господарем класу цього Юрка, а його III і IV класи, а в IV класі мав аж 4 предмети: латину, греку, українську й польську мови; був отже справжнім „диктатором“ класу. Але він переніс відтак до Перемишля. І цей молодий швагер Р. Пахучевича — Юрко Березинський — належав уже від В класу до ОУН; був він також активістом і згинув від кулі польської поліції під Городком у 1932 р.

У 1932 р. застав я під час шкільних ферій в нашім городі молоденьку маму — Наталю Пахучевичу в товаристві моєї тещі — п. Ємилі Застирицької, а у візочку лежала дитинка — її синок Юрко. Можна собі уявити, з якою присмією молоденька, струнка мама представила мені свого первородного сина, що мав коліс у майбутності і про д о в жувати традицію славного роду Пахучевичів, коротко коротко родою представив я у класі доповіді від прапрапрадіда цього маленького Юрка. Потім прийшла ще одна їх дитинка на світ — донька Маруся, але я вже її не бачив, лиш моя дружина — на Різдво 1943 року у Львові.

Василь Маркус

## ЩО КРИЄТЬСЯ ЗА НОВИМИ КРОКАМИ МОСКОВСЬКОЇ ПАТРІАРХІЇ В АМЕРИЦІ?

(1)

З загальною і релігійною пресою стало відомо, що Московська Патріархія зхопила в свої руки ініціативу церковної політики православ'я, зокрема тут, в Америці. Вирішено закінчити довготривалий спір за юрисдикцією над членами Російської Православної Церкви в ЗСА і шедрим жестом ліквідації екзархату Московського патріарха

аж до унормування ситуації на Сході. Тим часом чеські націоналісти, що мали вплив в уряді, обернули Закарпаття на свою провінцію і гальмували національну свідомість нашої людності: до допомоги українським високим людям проти українського руху.

Масарик — конституційний президент — не міг втручатися в суто адміністративні справи, хоч безперечно бачив, що та політика калічить українську людність Закарпаття суперечила його засадам політики „розумної і чесної“.

Заслугою Масарика для української культури була допомога українським високим школам у Чехії; Господарська Академія в Подєбрадах, Педагогічний Інститут, Український Університет у Празі, Українська гімназія і т. д. Ні одна держава в світі не дала такої культурної допомоги українським емігрантам, як республіка Масарика.

1937 р. Масарик помер, а 1939 р. Чехо-Словацьку захопив Гітлер. 1945 прийшло „визволення“ зі Сходу, але вже 1948 р. Москва зорганізувала переворот і в Чехо-Словацьку запанували комуністи. Вони почали ганьбити мертвого Масарика, як „ворога народу“, „найгішого капіталіста“ і т. д. Не забули комуністи, що Масарик ще в 1921 р. дав нинішню оцінку Леніна в своїй брошурі „Про більшовизм“.

1920 р. у промові до чеських робітників Масарик казав: „У Росії нема соціалізму. Як може бути науковий соціалізм у Росії, коли там люди не вміють читати й писати? Справжня демократія може бути тільки там, де кожна особа буде розуміти й буде вихована для соціалізму... Маркс і Енгельс говорили про пролетаріат, але думали про пролетаріат культурний!“

Після 1948 р. книги Масарика виключено з бібліотек, пам'ятники, що були йому поставлені, скинуто з постаментів. Однак його ідеї людності ожили в 1968 р. Чехи і словаки хотіли мати „соціалізм з людським обличчям“ у своїй країні. Москва цього їм не дозволила і 21 серпня 1968 р. подала своє військо проти малої країни. Однак, ідеї свободи й людності, за які боровся Масарик, не загасли в Чехо-Словацькій, всупереч московській окупації і не зважаючи на терор поплентачів Москви.

П. А.

## Дещо фактів і чисел

На території Америки існує кілька російських православних юридичних. Основною церковною організацією в Російській Православній Греко-Католицькій Церкві, яка веде свої початки від перших православних місій на Алясці кін. XVIII ст. Ні ця Церква має лімітовано вірних, 357 церков, кількох архієпископів і єпископів на чолі з митр. Іринеем Вукешем. Вірні цієї Церкви на 65% українці з Західної України (лемки, галичани, закарпатці, буковинці, волинці), а меншість — російським походження. „Російська“ православна приєдналася до цієї Церкви у висліді кількох хвиль переходу на православ'я в лоні Греко-Католицької Церкви в ЗСА.

Крім цієї автономної в 1921 р. Церкви, яка з політичних причин відмежувалася від Московського патріархату, існує ще незначна Російська Зарубіжна Православна Церква, що складається головним з нових повосних емігрантів, які перенесли сюди свою церковну антикомуністичну юрисдикцію з Європи (т. зв. Карловецька Церква); ця Церква має також митрополита й кількох єпископів, 80 церков та кількадесят тисяч вірних (офіційно — 50 тис.), в більшості росіян.

Існує ще третя церковна юрисдикція, а саме Патріархат екзархат Російської Православної Католицької Церкви Америки, яка офіційно подає (неперевірені, але переборчені цифри щодо вірних) 67 церков та 150 тис. вірних. На ділі, вона має хіба кількадесят, якщо не кільканадцять тисяч членів. Екзархом з архієпископом Іоанном Коломійцем, українцем із Закарпаття, а вірні її також в більшості українці, як і в першому випадку.

Советський уряд завжди намагався використати Церкву, як і інші чинники, наприклад, національну політику для своєї законорної акції. Наявність багатьох тисяч православних з „Росії“ в Америці була доброю нагодою поширити вплив Москви на Америку. З цієї метою заплановано і відповідно фінансовано широку акцію, щоб чимбільше „російських православних“ у-

Прикметник „Греко-Католицька“ додано до назви цієї православної Церкви цього століття, коли російські православні місії були надзвичайно активними серед українців греко-католиків. Крім назви, звичайно, нічого українського в Церкві не включили, але забрали сотні тисяч наших земляків, поклали серед них русифікаційну роботу і відірвали від нашої спільної повинної частини людей українського роду.

У висліді довгих дипломатичних контактів і переговорів передбачено приблизно такі кроки і фази покладення колишнього конфлікту між двома російськими православними юрисдикціями — патріаршою і синодальною: ієрархія і законні органи Російської Православної Греко-Католицької Церкви в Америці (митр. Іриней) мали б відновити єдність з Московською Патріархією, а ця остання надасть право автокефалії цій Церкві в Америці. Одночасно мав би бути розв'язаний патріарший екзархат в Америці, парафія якого увільнюється до єдиної Православної Церкви Америки. Екзарх мав би бути відкликаний, а залишитись тільки патріарше представництво з церквою на 97 вулиці в Нью-Йорку, як своєрідне патріарше російське „подвір'я“ в Америці.

війшло в патріарший екзархат, вийшло з-під впливу антикомуністів і створили потрібний клімат й середовище для поширювання російських советських впливів. Для цього велася велика і коштовна пропаганда, призначена з СССР списки, видавалася преса тощо. Це не так давно, бо в 1967 р. коли новий екзарх прибув до Америки, він подав оголошення в „Нью Йорк Таймс“ з закликом до російських православних приєднуватися до екзархії. Мало-чоті зроби́в так з причини антикомунізму, як і з обережності, щоб їх не підозрювали як залежних від зовнішньої церковної влади, яка пов'язана з ворожим режимом.

За останні два роки сталися деякі нові події. Приїздили різні делегації з Московського патріархату, в Москві вивчили ситуацію, підсумували в департаменті для Російської Православної Церкви советського уряду висліді доперешньої акції і намітили альтернативи. І ось маємо поважні виследи саме перед нами.

## Автокефальна Православна Церква Америки

Як подає преса, Московська Патріархія рішуче на радикальний крок: примирення з Російською Церквою в Америці, очолюваною митр. Іринеем, надання їй автокефалії та ліквідації своєї патріархальної Церкви у формі екзархату. Найвісн коментатори, в тому числі і з поважних газет (днв. „Нью Йорк Таймс“ 7 лютого 1970 р.) поспішили з своїми коментарями, що йдеться тут про екуменізм і про бажання єдності православного світу. Ось кілька виїзків із статті згаданої газети:

„Видастся, що в Росії тепер панує переконання, що православ'я в загальному — яке зв'язане літургично та канонічним правом під зверхністю (sic!) Вселенського Патріарха Атанасія в Константинополі — багато скористає з усунення цих різниць... В Москві найважливішим речником християнської єдності з митр. Нікодем, що був головним партнером у переговорах, які привели до погодження.“

У висліді довгих дипломатичних контактів і переговорів передбачено приблизно такі кроки і фази покладення колишнього конфлікту між двома російськими православними юрисдикціями — патріаршою і синодальною: ієрархія і законні органи Російської Православної Греко-Католицької Церкви в Америці (митр. Іриней) мали б відновити єдність з Московською Патріархією, а ця остання надасть право автокефалії цій Церкві в Америці. Одночасно мав би бути розв'язаний патріарший екзархат в Америці, парафія якого увільнюється до єдиної Православної Церкви Америки. Екзарх мав би бути відкликаний, а залишитись тільки патріарше представництво з церквою на 97 вулиці в Нью-Йорку, як своєрідне патріарше російське „подвір'я“ в Америці.

Слід підкреслити, що нова автокефальна російська Церква матиме змінену назву, а саме Православну Церкву Америки (Orthodox Church of America). Ця зміна назви не припадає, за нею криється нова концепція православ'я в Америці. Дозволимо собі скористуватися цим важливим актом, який недовго мав би бути переведеним у життя.

В Москві вирішили, що акція з окремих патріарших екзархатом не мала успіху, прийнявши такого, як ініціатори сподівалися. Ізольований екзархат не має й не може мати більшого впливу на православне життя Північної Америки, тим більше, що за ним лишається значна політична залежність.

Куди успішнішим може бути вплив посередній, коли з одного боку легше буде неутримувати антикомуністичні настанови ієрархії, священства та вірних реорганізованої російської православної Церкви в ЗСА й Канаді, а з другого — впливати в корисному для Советського Союзу напрямі на (Продовження на ст. 4-й)

## 3 ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

## ДОКІР РЕДАКТОРАМ

Шкода, що Ви не надрукували мого листа в справі до Володимира Воловця та інших дрібниць. Недбалість дописувачів, а недогляд редакторів ніяк не сприяють нашому українознавству. Тому побажана реакція читачів, яку редактори не мали б занедбувати. Американська преса своїми відділами читачів стоїть на недосяжній висоті.

Берімо приклад з них, напевно, нам, українцям, це не пошкодить. Якби редактори відчували над собою реакцію читачів, то може й не робили б таких недоглядів, яких так багато зустрічається на сторінках „Свободи“, і п. Кедрич мав би пам'ятати, що про вісьма на Закарпатті писав не Августин Волошин, а Августин Штефан.

День народження Томи Масарика був не 8 березня, а 7-го березня. Коли орлине гніздо почало горіти на осні, то яким чином та осна на кінець пожежі перетворилася в смереку? Горілка в Росії ані колиш, ані тепер не мала 42 градусів, а завжди мала сорок градусів, а горілка з т. зв. „білою головою“ мала 55 градусів.

Це все так звані „чортки“, про які редактори кажуть, що то друккарські чортки, а в дійсності вони переважно редакторські.

Щодо слова хмаросія, то воно появилось вперше в 1920-их рсках у романі-літературному письменника Келлермана „Тунель“. Роман перекладав Дора Сминович, а редагував те видання проф. Василь Сминович, і про саме слово „хмаросія“ він висловився так, що воно найкраще відповідає американському „трінглові“. Наскільки тепер може собі пригадувати, це слово було його власним знаходом. Тому й нема в словниках, бо напевно мовознавці в СССР не догадалися заглянути до „Тунелю“, видання до еміграції. Я тоді вперше зустрівся з цим словом, тому так запам'ятав його.

Г. Гордієнко

Філадельфія

Слід підкреслити, що нова автокефальна російська Церква матиме змінену назву, а саме Православну Церкву Америки (Orthodox Church of America). Ця зміна назви не припадає, за нею криється нова концепція православ'я в Америці. Дозволимо собі скористуватися цим важливим актом, який недовго мав би бути переведеним у життя.

В Москві вирішили, що акція з окремих патріарших екзархатом не мала успіху, прийнявши такого, як ініціатори сподівалися. Ізольований екзархат не має й не може мати більшого впливу на православне життя Північної Америки, тим більше, що за ним лишається значна політична залежність.

Куди успішнішим може бути вплив посередній, коли з одного боку легше буде неутримувати антикомуністичні настанови ієрархії, священства та вірних реорганізованої російської православної Церкви в ЗСА й Канаді, а з другого — впливати в корисному для Советського Союзу напрямі на (Продовження на ст. 4-й)

Проф. Степан Шах

## РОМАН ШУХЕВИЧ — СИМВОЛ НЕЗЛЕМНОСТІ

(Споми́н)

Склялося так, що вже на 2-му році студій на львівській політехнічній заможний був Роман Шухевич в 1926-27 рр. у важкий політичний процес проти членів УВО — братів Вербицьких і товаришів з приводу вбивства першого куратора львівської шкільної кураторії Станіслава Собіньського\*, що видав урядові розпорядження, які змріяли своїм наставленням до повільної ліквідації українського шкільництва в Галичині — в „Małopolisce Wschodniej“ (Вліжте процес згадує у своїм споми́ні молодший на дві класи шкільний товариш Р. Шухевича — д-р Володимир Янів, у своїм споми́ні п. н. „Шухевич-Чуприня як людина і символ“, Мюнхен 19-53, а-во „Молоде Життя“).

І від цього часу „знайомство“ „увіста“ Р. Шухевича з польською поліцією не переривалося майже аж до падіння Польщі в 1939 р.

Проти цих розпорядків куратора Ст. Собіньського заарештував крайовий провід УВО атентантом на нього, і револьверним пострілом убито його на вул. Грунвальдській, коли він вертався вечором додому. Був це другий протестний виступ УВО у Галичині. А як заарештував проф. Мих. Галуцький, член педагогічної ради філії Академічної гімназії, проти цих розпорядків куратора Ст. Собіньського, оповідає про це у своїм споми́ні „Львів — місто моєї молодості“, ч. III, стор. 141-144. (Його усунуто із шкільництва — навіть без права до пенсії).

По чотирьох роках мого перебування в Сокалі переніс мене кураторія в 1929 р. на місце спенсіонованого о. проф. д-ра Спиридона Кархута наезд до Львова, на головне заведення, — за дир. д-ра Миколи Сабата, що прийшов був тоді до Львова зі Станіслава. Тут застав я молодшого брата Романа Шухевича — Юрка, що був тоді учнем VII класу і визначався гарним тенорним голосом. А що дир. Микола Сабат видав у мої руки провід „Читальний учнів“, то в обсяг моєї праці входила теж організація учнівських Шевченківських концертів. Юрко Шухевич виступив тоді вперше з тенорним солов'ям. І з цим молодим Ю. Шухевичем навізався я ближній особистий контакт, а були ми навіть сусідами, і не раз верталися разом зі школи додому. Я, вернувшись до Львова, замешкав у віллі моїх тестів — о. проф. д-ра Йосифа Застириця, а на Кадетській Горі, а родичі Ромка й Юрка Шухевичів мешкали тоді при тій же вулиці — три Азми вгнє. Судді Оспі Шу-

хевич не повинні уже судейської служби; польська влада спенсіонувала його передчасно.

Мали панство Оспі і Євгенія Шухевичі також і до нині — Наталю, що ходила тоді до гімназії СС Василіянка, а відтак перейшла до гімназії „Рідної Школи ім. Івани і Ліві Корнудів“ при вул. Гіповій. На цій Кадетській горі стрічалися ми майже щоденно, і між нами родинними вив'язався особистий контакт. Тоді стрічалися і з Романом Шухевичем частіше, як що він був „на волі“ — у Львові.

В 1930 р. дав Юрко Шухевич іспит зрілості і вписався на політехнічні студії у Львові. Рівночасно побирав він науку оперового співу у державний Консерваторій, при вул. Хоружинці, а вийшли гри на фортепіані продовжував у свого стрийка Тараса Шухевича, динл. учителя гри на фортепіані в Музичній Школі Інституту ім. Лисенка, де директором був композитор Василь Барвинський.

У квітні 1932 р. перебрив

я — в дорозі конкурсу — дирекції державної гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі, вийшов з Львова і лише на свят

В пам'ять Незабутнього і Дорогого Професора  
**сл. п. Любомира Горницького**  
 зложили на Український Музичний Інститут  
 Америки Інк. Його учні:

Оксана ВОРБИЧ	\$10.00
Зірка і Богдан ГАЛПЕН	10.00
Христі і Марта КОЛЕНСЬКІ	10.00
Аріяна КОРДУБА	10.00
Лариса КРУПА	10.00
Олесь НІМЧАНОВСЬКИЙ	10.00
Богдан СОХАН	10.00
Юрія СТЕЩИНА	10.00
Зірка і Андрія ТКАЧ	10.00
Юрія ТУРЯНСЬКИЙ	10.00

Разом зложили учні в Ньюарку \$100.00

ЩО КРИЄТЬСЯ ЗА НОВИМИ КРОКАМИ  
МОСКОВСЬКОЇ ПАТРІАРХІЇ В АМЕРИЦІ?

(Продовження зі стор. 2-ої)

американських православних громадян, головним чином росіян чи радше т. зв. «росіян».

Закресна ця акція і надалі мету: Приймаючи назву «Православна Церква Америки» без додатку «російська», ініціатори об'єднання й автокефалії по обидвох боках (в Москві та Нью-Йорку) бажали захопити під егідою нової Церкви всіх православних Америк, тобто національних Церкв греків, албанців, сирійців, українців, румунів, карпатських, південних слов'ян та ін. З них найпотужнішою є Грецька Церква, яка перебуває в юрисдикції Константинопольського Патріарха, а разом з нею є афілійовані деякі менші національні Церкви. Грецька Церква нараховує понад півтора мільйона вірних, добре zorganizована, постійно доповнюється новою еміграцією і відіграє поважну роль у житті Матірньої Церкви та Вселенської Патріархії. Інших православних не більше, як 300 тисяч, що разом з вірними теперішньої Російської Церкви в Америці становило б близько двох з половиною мільйонів православних в Америці.

Декому концепція такої об'єднаної американської православної Церкви без виразних етнічних пов'язань імперію. Є її прихильники серед менших етнічних Церкв, які не мають шансів самостійно утриматися. Імпіюс це також декому із засильованих членів чи діячів цих Церкв. Але це не найбільш ентузіастами є такі неправославні американці різних віровизнань і без віровизнань, які в цьому бачають консолідацію американізму серед нових чи давніх іммігрантських груп. Подобається ця ідея й римокатоликам, які втратили чи втрачають етнічний характер. Вказується і на приклад деяких протестантських груп, які так само об'єдналися в Америці. Що це є бажаний розвиток для прихильників неамериканізму? Вказує в тон цитованої вже статті в «Нью Йорк Таймсі».

Але є й противники цієї концепції. Виглядає, що головним із них буде Грецька Церква, яка слушно боїться відірвання від матірньої пня та посередніх впливів Московської патріархії в новій автокефальній американсь-

кій православної Церкві. А греки й афілійовані з ними етнічні Церкви є основним складником п'янової автокефалії. Греки в принципі за ближню співпрацю всіх православних Америки. Вони й ініціювали Постійну конференцію канонічних православних єпископів Америки на чолі з архиепископом, до якої належали й росіяни, але не належали єпископи Української Православної Церкви в ЗСА (мовляв, вони неканонічні?). З цього зродився і так званий п'янової автокефалії рух в Америці, до деяких акцій якого на місцях запрошували й українців.

Та нове об'єднання й автокефалія переводяться поза Постійною конференцією єпископів. Греки, так би мовити, ставлять росіяни — білі і червоні — перед доконианим фактом. В час писання цієї статті авторів невідомо, як офіційне ставлення Грецької Церкви в Америці, але з усіх обставин випливає, що воно буде негативне. Так само ініціатори американської православної автокефалії оминувши Вселенського Патріарха і, очевидно, не узгодивши з ним справу піднесення однієї з православних Церкв до статусу автокефалії, що — за звичаєм і канонами — мало б статися в порозумінні з усіми православними патріархами. Як і в попередніх випадках (проголошення автокефалії Чехословацької і Фінляндської Церкв) Москва не консулювалася з східними патріархами, а поставила їх перед доконианим фактом і згодом запросила на святочне проголошення цього акту. Чи ця тактика тепер вдасться, головню у випадку Константинопольської Патріархії, який безпосередньо зацікавлений і якого представники мають вільну руку діяти в ЗСА та говорять з позиції сили, можна поважно сумніватися.

Це не означає, що ініціатори зрештою змінять свій наперед добре передуманий план. Вони творитимуть напевно далі докониані факти. Продовжуватимуть російську православну Церкву під фірмою Американської автокефалії, що в значній мірі буде змістом російсько національною Церквою, а головню буде служити російським імперським інтересам. Так воно мало б статися за задумом ініціаторів, не зважаючи на те, що вони твердять, мовляв, нова Церква буде не іммігрантською, але американською. Подобається, що чотири інші етнічні православні групи висловили бажання приєднатися до нової Церкви. Їх назви не подано, але, мабуть, ідеться про дві етнічні православні групи в Америці.

Цей термін автор вживав як своєрідне друге надання американізації руху в Константинопольській Церкві Америки кінцем минулого століття. Тоді цей рух був репрезентований католицькими ірландцями (архисв. Міннеаполісу Джан Абрахам) і мав на меті чимось зликувати етнічний характер європейських католицьких іммігрантів, головню слов'ян. Згаданий Архисв. єпископ був також противником автономності греко-католицьких парохій. Як реакція на це почався рух за національну Церкву у поляків, литовців та інших, а в нас перетворився на православ'я. Деякі потягнення теперішньої римокатолицької ієрархії в ЗСА нагадують цей рух.

(Закінчення буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

## СПОРТ

Редягує В. Сохан

ЩЕ ОДНА ЧАША ДЛЯ  
ДОРОСТУ «ЛЬВОВА»

Клівленд, Огайо. — Найстарший доріст місцевого УАСК «Львів», загубивши свою останню поразку десь у 1968-му році, придбав нову чашу для декоративної клубної домішки: здобувши минулого року в грандіозному стилі чемпіонат Лейк Ірі Сакер Лиг і перше місце в турнірі Борд оф Едіокейшн (на замі) — «Львов'яни» виграли ще один хатний («індор») турнір, який цим разом влаштували Клівленд Тирнерс. Шлях до мети вів через перешкоди: «Загреб» 7:2 (5 голів Р. Росул, 2 Семенов), Мадарський СК 4:3 (Р. Росул 3, Семенов 1) і Донав Швабен 2:0 (Росул, Ст. Гурко).

Наймолодші юніори «Львова», Класи «Сі», перемогли 1:0 над мадрами і 3:1 над Волтон Гіле дійшли до фіналу, де програли 2:6 проти фізично сильніших Донав Швабен. В перших із цих змагань гол був самобитний, в других стрільцями були Рудий (2) і Клек, а в останніх — Рудий і Чухрай. Здобуток: чаша за віце-чемпіонат. Середуща дружина доросту (Б) програла першу зустріч і, згідно з постановою правління, відпала з турніру. Так само майже слави здобула в своїй класі доросла дружина. Характеристично, що з чужими асами в складі «Львів» програв 2:8 проти «Загребу», але, замінивши їх власним молодняком, виграв 6:4 проти Американських Хорватів, які в офіційній таблиці фігурують на три місяці вище Загребу... Стрільцями ворт для «Львова» в цих змаганнях були юніори П. Радзкевич (3) і Паньків, а далі Шинкевич і Слозая.

Клівлендський український відбиванкарі, які грають під фірмою П'ясту (для внутрішнього вжитку) й «Юкрейніс» (— для американського) займають друге місце за ливоніями в чемпіонатах Борд оф Едіокейшн.

Про здобутки клівлендських лещетарів, серед яких всестороннім талантом блискнув футболіст Роман Росул, та лещетарок читайте у звіті з лещетарських чемпіонатів УСПАК, що відбулися в суботу, 28 лютого, коло Водфала, Н. Н.

Та є в нас дивовижка. С безплатна домішка і надія на молоді — а нема пінг-понгу. А публічною тайною є, що цей «дрібний спорт» узявму

УКРАЇНСЬКІ ЗОЛОТІ  
ХРЕСТИ ВКЛЮЧИЛИ  
В ДОПОМОГУ  
АКЦІЮ ДЛЯ ЗЕМЛЯКІВ  
У ЮГОСЛАВІЇ

На заклад Суспільної Служби СКВУ прийняті з допомогою землякам у Югославії, які потерпіли від землетрусу, Головна Управа УЗХ не тільки обіймає лютим повідомлення всі свої відділи, щоб вони включилися в цю благодію акцію.

Як нам відомо, то Відділ УЗХ в Рочестері вже може похвалитися поважними успіхами. З каси Відділу вислано \$200 до ЗУАДК та 42 пакети аживаної одягу вагою 1.000 фунтів. Відділ теж із своєю касою оплатив пересилку тих пакунків у сумі \$76.13. Збірка грошей та одягу продовжується.

Також 1-ий Відділ УЗХ в Нью-Йорку вислав уже до ЗУАДК \$100 та 10 пак одягу вагою 1.000 фунтів. Збірка одягу й гроша продовжується.

грає так ж роль в тіловихованні, як музика на весіллі: він скликає — збирає молоді і загаль людей, дає їм вправу, прорух, насолоду і вдержку в формі морально-душевної сторінки змагуна.

«Кінцева статистика Лейк Ірі Сакер Лиги 1969» показує дорослу дружину «Львова» на третьому, з усіх шістьох, місці Західної Групи Мейджер Дивіжен, з пунктами 18:14 і воротами 41:32. На першому місці Донав Швабен (пункти 26:6), а на другому — Американські Хорвати (23:9). У комбінованій спільній таблиці Східної і Західної груп «Львів» займає п'яте, на всіх дванадцять. Першумом у цій таблиці є Донав Швабен, проте в рішальній розгрі чемпіонів груп Кардждорж випередив його 4:2.

В нижній Першій дивізії табелю дев'ятих клубів замінюють Парма Юкрейніс, які з 16 змагань виграли тільки 3 пункти (3:29) і відношення ворт 7:49.

Юніори А, «Львова», з перфектним рекордом 36:0 пункти і 74:13 ворт, здієтисували свого найближчого сусіда з показання. Бродв'ю Гайтс, на вісім пунктів, а свого «вічного ворога», Донав Швабен — дев'ять!

Роман Росул здобув аж три рекорди: першого стрільця в класі юніорів А (43 голів), абсолютного короля стрільців цілої ліги (43 голів у згаданий клас і 10 голів у Мейджер Дивіжен, де юний Роман, разом із Сантосом, Сесіом і Штрумасом, ділить третє місце), та рекордів стрільця в одних змаганнях (5 голів у змаганнях Мейджер Дивіжен «Львів» — Грін Вайт).

Суміська «Скала» серед юніорів А, з пунктами 11:25 і воротами 19:59, займає сьоме місце.

Юніорська класа Б. показує «Скалу» на восьмому місці (пункти 13:27, ворота 32:82), а «Львів» — на десятому (п'єредостанньому) місці (7:43, ворота 24:78).

В класі «Сі» на дев'ять місць востіє припало наймолодшим «Львов'янам» (п. 5:27, в. 11:52), а дев'яте й останнє «Скалі» (п. 4:28, в. 12:44).

В неділю, 1-го березня відбулися ширші сходи членства УАСК «Львів». Рішення цих сходів загальні Збори «Львова» відбулися в неділю, 22-го березня, в р. о. год. 4-й по пол., у власній домішці, вдомі Українсько-Американського Центру, 2255 Вест 14-та вул., в Клівленді, Огайо.

Всі члени і симпатиків — зокрема батьків спортової молоді — запрошуються прийти, щоб своєю порадом, та найкращим вибором нового Проводу заповнити свої надійний молоді дальший ріст.

О. Гайський

УКРАЇНСЬКІ  
ВІДБИВАНКАРІ ЧИКАГА  
В АМЕРИКАНСЬКИХ  
ТУРНИРАХ

На терені Чикага вже впродовж двох літ існує українська відбиванкова дружина, яка в американському спортовому секторі відбиванки виступає під назвою «Чикаго Юкрейніс». Зав'язком цієї дружини стала група пластунів і перша дружина «Пласту». В між-українських відбиванкових змаганнях молоді відбиванкарі, переважно студенти, записали на своє конто за час свого короткого існування гарні осягні: Перше місце і чашу в змаганнях за першість СУАСТ-Північ в 1969 році і третє місце за мистецтво Америки і Канади (УСПАК) в роках 1968 і 1969 в Рочестері і Торонті. Минулого року «Чикаго Юкрейніс» взяли участь в слідувочих між-американських турнірах з такими висідами (перше число означає виграї, друге число програї гри): Форт Вейн, Індіана 5:5, Мілвокі, Вісконсин 4:6, Оук Крік, Вісконсин 4:6, Чикаго, Ілліной 1:2.

Останні змагання були за мистецтво Району ч. 7 і відбувалися системою — 2. Для інформації подасмо, що дві перші дружини за «Районні чемпіонати» входять до роз-

гровик за мистецтво ЗСА. Другі змагання програли «Чикаго Юкрейніс» до дружини, яка закваліфікувалася до «Крайових першостей».

В першому турнірі цього сезону 12-го грудня 1969 в Гренд Репідс, Мішіген, висіди був 3:7. В слідувочому турнірі 24-ох дружин 24 січня 1970, «Чикаго Юкрейніс» заняли перше місце своєї групи, зложеної з 8 дружин і закваліфікувалися до фіналу.

Безперечно в праці молоді дружини є багато місця для поступу і росту. Навпевно обов'язок репрезентації можна б сповнити з більшим успіхом, коли ряди «Чикаго Юкрейніс» заповнять також інші здібні відбиванкарі. Маючи це все на увазі, молоді спортовці рішили поінформувати українську громаду про їхнє існування, їх задуми і цілі, та їх недоліки й успіхи.

Ми думасмо, що ці молоді і повні повсякдишні спортовці заслуговують не лише на призначення, але також на опіку і поміч. Дотепер всі витрати (як кошти транспорту, алогошень до турнірів, вписового і т. д.) покосили самі члени дружини. Сподіємось, що їхні задуми скоро стануть предметом зацікавлення і активної співпраці інших українських спортових, молодіжних і громадських організацій. Справу фінансової допомоги ми думасмо розв'язати спонсорством наших спортових симпатиків на базі індивідуальний або громадський, або одній і другій. Першою інституцією, яка позитивно поставилася до молоді дружини і здекларувала свій даток, є Федеральна Кредитова Спілка «Самопоміч».

Дружину очолюють співкапітани: Ю. Сасвич і Т. Лискевич.

Олег Куріца  
Остан Держко

## ВІДБИВАНКА

«Ч. Січ А» — Ленделс 3:1 (15:16, 15:5, 12:15, 15:3)

Мейплвуд, Н. Дж. 4-го березня. — Жіноча «А» дружина здобула дві «золоті точки» в своїх чергових лігових змаганнях в залі Колумбійської середньої школи в Мейплвуді. Провідник дружини «Ч. Січ», кандидатка на чемпіонку, інж. А. Лапчик, а з ним 100 глядачів, раділи з гри, а особливо з висіду, що дуже зміцнює позицію «Ч. Січ» на чолі показника гор. «Ч. Січ» виглядала в цій зустрічі імпульсивно. Українки пописували гарними заграми, добре блокували, першорядно серували і очайдушно брали м'ячі із сильних стінок і серв суперниць. В показнику табелі гор Ленделс В. К. до тієї зустрічі займали 3-тє позицію поза латвійською «Курсою» і були поважним кандидатом на чемпіонку ліги. Однак в зустрічі з нашими спортовками вони не могли нічого показати за винятком перемоги в одиночному сеті в тому часі, коли в українку почало діяти легковаження противників.

Склад «Ч. Січ»: Т. Сенежак, Л. Лапчик, Я. Олесницька, О. Бук, Л. Войко, О. Ярош і Н. Кляшчак.

В перездмагу «Б» дружини «Ч. Січ» програла свою зустріч з дружиною «Ровей Ріппс», висідом 1:3 сетів.

«Ч. Січ А» — ТНТ Палермо СК 3:1 (1:0)

Гарфілд, 8 березня. — До цих других змагань весняної рунди «Ч. Січ» виступила з двома новими футболістами,

якими є О. Фарміга і І. Палівод. Дебют обидвох наших надійних футболістів випав задовільно. В порівнянні з першим весняним виступом, цим разом гра проходила вже на вищому рівні, не дивлячись ще на брак кондиції поодиноких змагунів, погане грище і сильний вітер, що утруднював гру обидвом дружинам. В першій півгрі легку перевагу мали італійці, головню завдяки своїм кільком завансованим, хоч старшим футболістам з Південної Америки. Все таки, конто ворт відкриває «Ч. Січ», що їх здобув В. Каздоба в 28-й хв. гри. В другій половині, після кількох швидких проривів італійців, з яких вони виривали висіди 1:1, перевагу перебрала «Ч. Січ» і втримала її до кінця змагань. В 69-

ій хвилині з прецизійного корнерового вилкову Каздоба здобув О. Фарміга свого першого гола в складі «Ч. Січ». В 79-й хвилині другий дебютант, І. Палівод, встановив остаточний висіди зустрічі 3:1. Тепер «Ч. Січ» залишилася ще один поважний суперник — «Гарфілд Ієдісис СК», що одинокий може наздогнати наших футболістів в поході по чемпіонат. В табелі гор «Ч. Січ» веде різницею 4-ох точок і має на своєму конті 27:3 точок і 76:16 ворт. Склад «Ч. Січ»: Дж. Кунга, С. Касіаненко, І. Паньків, І. Палівод, В. Каздоба, М. Заремба, Л. Лужняк, І. Бутенко, М. Фарміга, О. Солтєвський, О. Фарміга, Ю. Дудя, В. Вільчак, М. Цинайко.

О. Твардовський

CAMP GUIDE

For Girls on Peconic Bay MATINEE LONG ISLAND

Swimming, boating, nature, Indian lore, archery, fishing, water skiing, arts and crafts, basketball, volleyball, tennis, softball, dramatics.

SEASON — 8 WEEKS — JUNE 28th to AUGUST 22nd

REGISTRATION

272 Merrick Road Lynbrook, N.Y. 11563 • 593-1254

Approved Member National Catholic Camping Association and American Camping Association

## ПОЇЗДКИ В УКРАЇНУ

ТУРА В УКРАЇНУ І ПОЛЬЩУ — 22 дні

Від'їзд: 4-го липня, 1-го серпня Ціна \$729.00 за особу 2 особи на кімнату

ВКЛЮЧАЄ: Ввесь харч. Перезіди і злиднування. Приміщення 1-шоскласних готелів. Летунський переїзд джетом в обидві сторони.

ТУРА до ЗАХ. ЄВРОПИ І УКРАЇНУ — 22 дні

Від'їзди: 4 червня, 16 липня Ціна \$885.00 за особу, 2 особи на кімнату

ВКЛЮЧАЄ: Ввесь харч (крім в Лондоні). Перезіди і злиднування. Приміщення першокласних готелів. Летунський переїзд джетом в обидві сторони.

КРАЇНИ ДО ЗВИДКУВАННЯ: АНГЛІЯ, ГОЛЛАНДІЯ, ФРАНЦІЯ, ІТАЛІЯ, ПОЛЬЩА, УКРАЇНА.

## ІМІГРАЦІЙНІ СПЕЦІАЛІСТИ

Допоможемо Вам спроводити своїх кривних і приятелів з УССР на відвідини, як також на постійний побут в ЗСА.

За резерваціями або інформаціями і брошурами, прошу телефонувати або писати:

CAPITOL TRAVEL  
830 South Broad Street Trenton, N.J. 08611  
(609) 599-3882

Приймається оголошення  
святочних побажань  
у «Свободі»

Адміністрація «СВОБОДИ» повідомляє, що відчужає назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначити окремі шпальти збільшеного Великого числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГЛОШЕНЬ:

1 палів через 1 шпальту	\$ 3.00
1 палів через 2 шпальти	5.00
2 палів через 2 шпальти	10.00
3 палів через 2 шпальти	15.00
4 палів через 2 шпальти	20.00
5 палів через 2 шпальти	25.00
6 палів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загальна громадськість використала цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдалішх закутках світу, куди навіряд чи звичайна пошта занесла б таку влітку. Великий тираж «СВОБОДИ» та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ОГЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:

за новим стилем до 21-го березня 1970 року за старим стилем до 18-го квітня 1970 року

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ з ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надіслати до:

«СВОБОДА»  
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07308

ТАРЗАН, Ч. 6338. Знахури засідаються проти Тарзана

TRUE-TRUE, TARZAN!

BUT... HIRING IN THE JUNGLE'S NIGHT, SIX OUTCASTS OF THE JUNGLE WATCH AND WAIT FOR REVENGE.

LATER...

IF AFRICA'S CHIEFS CONTINUE TO OUTLAW US, WE'VE GONE FAR TOWARD A PEACEFUL AFRICA!

...AS SOON AS THEY SLEEP WE WILL BE KOPES AROUND THEM...TIGHT!

Коли африканські вожді й надали прогнати м'яких «обів» з своїх племен, то пройдемо великий шлях в напрямку до мирної Африки! Це правда, правда, Тарзане! Але, скривуючись серед

ночі в джунглях, шість прогнаних мужів «обів» пильно стежать і ждуть з своєю пімстою.

... Як тільки вони занеуть ми зв'яжемо їх шнуром — тісно! Піаніше...

ARKA Company  
DEPARTMENT STORE  
48 E. 7th St.  
Tel.: GR 3-3550. New York City  
ПЛАТІВКИ на ВЕЛИКДЕНЬ та всі нові видання у красочній виконавній одержаті в АРКІ.

Різні

Українська Виспільна Біяро

ROMAN PARCEL SERVICE

141 2nd Avenue, New York City  
Tel.: 475-7430. — Виспільно ПАЧКИ з ОДЯГОМ І ХАРЧАМИ в УКРАЇНУ І до СССР. Різном: примісимо замовлення на мотоцикли, холодильники, телевізори і машини до прапня. Уряд. год.: від понед. до суб. 8:30 — 6:00 веч.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ  
УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ,  
20-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

ДЖЕРІ СІТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 170 Відд. о год. 8-й веч. в домішці УНДому. Простіться чл. прийти на збори, вирішити залеглі викладки та приєднати нових членів. — Управа.

НЕДІЛЯ,  
22-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вільямс, 482 Мейн вул. у Патерсоні. Простіться чл. прийти на збори. — І. Бурний, секр.

## Л. ЛУШ

ТАРАС ШЕВЧЕНКО  
— СПІВЕЦЬ УКР.  
СЛАВИ

Ціна 2.00 доларів  
"СВОБОДА"  
81-83 Grand Street  
Jersey City, N.J. 07308

## БОРД Б.

5 ІДЕЙ, ЯКІ  
ЗМІНЮЮТЬ СВІТ

Ціна 2.00 доларів  
"СВОБОДА"  
81-83 Grand Street  
Jersey City, N.J. 07308

## Funeral Directors

Theodore WOLININ, Inc.  
Директор  
Похоронного Заведення  
123 East 11th Street  
NEW YORK, N.Y. 10003  
Tel.: GR 5-1481  
СОЛІДНА ОБСЛУГА

## ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ. Контрольована температура. Модерна кадриля до ужитку ДАРОМ.

## PETER JAREMA

129 EAST 7th STREET  
NEW YORK, N.Y.  
ORegion 4-2568

## LYTWYN &amp; LYTWYN

UKRAINIAN  
FUNERAL DIRECTORS  
AIR CONDITIONED

Обслуга ШИРА І ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. 801 Springfield Avenue IRVINGTON, N.J. NEWARK, N.J. ESsex 5-5555

Праця  
МАЛ

МУЖЧИНИ  
до загаль. фабричної праці in agricultural chemical plant in Cranbury, N.J. Госпідання і забезпечення на життя, нагода на підвищення. Можливість «овертаймів» юніа фабрика. Добрі умови праці. Гол. Federal Chemical Co. Prospect Plains Road Cranbury, N.J. (609) 655-1733

MAINTENANCE  
MECHANIC

Досвід. механіки й електрики направи на машинерійне металю. Висока почат. платня. Всі беніфити. Постійна праця, догідні положення, англ. мова. (212) 669-5800

## PRESSER

Experienced on mens clothes. 5 days. No nights. Benefits.

JOHN WANAMAKER  
150 Broadway N.Y.C.  
732-1000

Ridgewood, Bklyn, N.Y.

## WAREHOUSEMAN